

политически протест.; 34. Архив на Николай Павлович. /1852-1894/. Подготвила за печат В. Ацева, С., 1980, с.44-45, 335, 336.; 35. в. Дунавска зора - Браила, II, бр. 38, 25 август 1865, с. 149.; 36. Славов, Х.Г., цит. съч., с.с. 227, 236-237.; 37. Пак там, с.с. 230-231, 234-235.; 38. Вж. по-подробно Н. Кънев, Л. Филипова, Св. Димитрова, С. Василева. 150 години община Стара Загора. Документален летопис 1849-1999. Стара Загора, 1999, с.9-48.

ЕМИГРАНТСКАТА ДЕЙНОСТ НА ТОДОР ЗАПРЯНОВ 1864-1876 г.

Недялко Димов

Животът и дейността на дейците на нашето Възраждане представлява определен интерес както за националната, така и за поселищната ни история. Това се отнася с особена сила за Тодор Запрянов, чийто живот и дейност не са проучени достатъчно и поради което не му е отредено мястото, което заслужава в пантеона на нашите възрожденци.

Времето, което ни дели от края на неговия жизнен път е достатъчно дълго, за да се очертаят с по-голяма яснота личните качества и делът на талантливия учител, революционер и книжовник.

Тодор /или Божидар, Богдан, както сам по-късно се е подписвал с българския превод на името си/ Запрянов Станчев е роден на 25 февруари 1836 г. в село Коручешме, днес Горски извор - Хасковска обласат. Произхожда от средно заможно селско семейство. Неговият баща Запрян Станчев, природно интелигентен, свободолюбив и благороден човек се ползвал с уважението на своите съселяни. Благородството на баща му проличава и от два ктиторски надписа в църквата "Свети Георги", където името на Запрян Станчев фигурира като дарител при изографисването на една икона и кубето на църквата.¹

От гореизложените факти следва да направим заключението, че бащата на Т. Запрянов е един от по-първите хора в селото, който участва активно в обществения живот и в същото време се явява и като дарител на църквата, като сравнително заможен представител на оформилата се вече група от по-богатите хора в село Горски извор, с ясно определено национално самосъзнание.

Тодор Запрянов израства като младеж в родното си село Горски извор, където получава и първите си познания като ученик. През 1846 г. постъпва в хасковското взаимно училище. Тодор Запрянов има щастието да учи и при основателя на хасковското класно училище през 1851-1852 г. Атанасий Чолаков, един от видните наши учители през Възраждането.

В хасковското училище Тодор Запрянов се проявява като добър ученик. Това прави впечатление на неговите учители, поради което той е изпратен в Пловдив да